

אמר עזמות...

(סוף מעמוד ב')

תשאיר בחור? ... הן רק לטובתך אני מתכוון... ויפה שעה אחת קודם!...

וככה נמשכו עלי ימים אחדים במלונים וב-
בתי הקהה גזברים, לבלרים וקורספונדטים למי-
ציהם הענק העניקו עלינו בעין יפה, מאות עשות
אל הבנק מאליו, והניעו עד כדי 2000 לא"י —
ובלבד שאבטיח להם איזה משרה בעסק ולכל
המחות אשתדל לטובתם לפני הועד...

ואני, מה עשיתי? קמתי והלכתי אל הבנק
והוצאתי ממנו פנקס קטן, שבו נרשמו כל הסכו-
מים זא"ז, בלא הוספת שמות ופרטים, והכל חתום
בגושמנקא-דבנקא ובחיי חנובר והמנהל, כדף
זכרת, ושמתי את הפנקס — מכרת הזהב שלי! —
עמוק עמוק לתוך כיסי...

* * *

ועכשיו, אנו מגיעים — הוא אומר —
לחשאר שבעיסה — כוונתי להשת-
פיים...
כיון שיש לנו בנק סכום יפה ועגול שכזה
וכבר העליתי בידך בערך שני אלפים לא"י, מה
תסדר לנו עוד? — הוי אומי! שותפים! מה

עשיתי? לא התעצלתי וצלצלתי בתלפון לבית-
המערכת של העתון התלאביבי וצויתי לפרסם
בגליון מיום מחר, בעמוד א' כנהוג ובאותיות מאי-
רותיענים את המודעה הזאת:

לעסק במרחב ממדרגה ראשונה

דרוש שותף עם 1000 לא"י לשם התפתחות
המפעל.

לפנות בכתב לת. ד... בשביל צ. ל.
וכל הקודם זכה!

למחרתו, בהיות הבוקר, בבואי אל משרד
מכרי מוצאתי כבר על שלחני גל שלם של מכתבים
על שמי, ואני לא החמצתי כמובן את השעה,
נטלתי מעל שלחן בעל-הבית כמה גליונות ניר
בלא פירמה והרצתי אנרות תשובה ל"קהל
שותפי". הזמנתי את כלם, בלי יוצא מן הכלל,
לא למלון-פלטין ולא למלון סן-רימו אף לא לפנסיון
האמריקאי של זוסמנוביץ, כי אם לבית הקהה
של האחים שור...

— העיקר הסברתי לו ל"שותף" הראשון,
הצירדוסי והצירדאמריקאי, — אצלנו הוא הא"י
ד.ס. כלומר האלמנט ולא הכסף!...
(ובשעת דבורי הוצאתי את פנקסי והראיתי לו את

הסכום...) וזהו רק המיקריטה ותחלת פרעון של
השותפים... נוהגים אנו זהירות יתרה בעסק
שלנו, ...הזהירות היא נר לרגלינו, סו ומשקולת
לכל פעולותינו...

וכאן העמיד טון של חכם-כלמלה ובעל-
מוסר:

— נקוט, רחימאי, אמרתי לו ל"שותף" —
כלל זה בידך. אפשר להפרד מאשה ואפילו משתי
נשים, אפשר גם להפסיד כסף, אבל אי אפשר
להפטר על נקלה משותף רע...

התחיל זה תוהה על טעמנו: מה טיבו של
העסק, מה גודל הקפיטל שלהם וימי
הם השותפים? „נניח, לוא אומר, שיש לי
1000 לא"י, האם יוכל זה להכניס לי למשל המי-
נימום של 15 לא"י לחודש... שהריהו מובן
לקבל גם משרה: הוא גמר בוכהלטרית אצל
יעקב מארק ועסק בעירו גם במכבסה... והעיקר
מה מכה הבטוחות על הכסף?

הקיפני — אומר היהודי היושב למולי —
בשאלות הרבה כ"כ עד שאמרתי לו:

— שמענא, ר"י יהודי שאהבה לפשי, כסף
יש לנו למכביר, כדומן על פני חוצות ושותפים
— כחול אשר על שפת הים בת"א, פקידים
פשוטים שוקלים על ידינו בכרות זהב, אלפי זלוטות

זה שארית הפליטה וזה כל הפצוים שקבל מה-
מוסד, ואתה בתור שותף עומד ושואל שאלות
טפשיות כאלו, במחילה? סימן הוא לך שאינך
איש הביזנס?

— אבל לא כל האלק הם במוזמנים —
התנצל ה"שותף", מהם 200 במשכנחא בעירתי
בפולניה... 300 אני יכל לקבל בתור קרימח מחב-
רת והאחריות באמריקה...

— אלק פונט במוזמנים או לא כלום! גור
היהודי המספר — וזאת לאלתר ולזמן לא פחות
משנה אחת!...

מה אומר ומה אדבר לך, אדוני עזמות? —
פנה אלי — התחיל מרוץ של שותפים עם צרורם
בידם להסתפח אלינו ואיש איש הביא את קצירו
הגורנה, כלומר אל הבנק, וכל המרבה הרי זה
משובח!

* * *

למה עשית ב"פקידים" שלך? — שאלתי
שוב.

— פשוט מאד, ענה לי היהודי, את הצעירים
ובעלי "הקוציון" השמן תשארתי, ואת הזקנים
והקטנים שלחתי... יודע אני ב"ה לבחור בטוב
ולמאום ברע...

— והלא הכנסתי את ה"קוציון" שלי —

טען ה"חנובר" הזקן — והבאתי לכם גם "רפרנציות"
טובים מאו—ו... אל יביט על הגיל... אני אכתוב
לכני בחו"ל...

— אני מצטער מאד, — אבל מה לעשות?

יש לנו ועד זה החלים ככה, והשנית
הרי אתה בן-חורין לקבל את כספך חורה... אין לנו
צורך בכסף של אחרים! יש לנו מלון ו...
וככה נשאר לנו סכום נקי משלשה עד ארבע

על אלפים לא"י, בחינת בורא יש מאין...
— ומה אתם חושבים לעשות בקפיטל
שלכם? — שאלתי — מסתמא בנק?

— כן-בנק ולא-בנק — ענה לי היהודי, —
מתחילה חשבנו לפתח בנק וכבר הכינונו שבעה
חותמים עם תקנות, לפי החוק, אבל בינתיים חלה
במוחי רעיון חדש, שלא עלה על הדעת בת"א, והח-
לטנו לפתח בנק בשם: **בנק כביס ת.**

— מה ענין בנק אצל כביס? — שאלתי
בתכויה גדולה.

— הדבר פשוט מאד — ענני — אני ושתי-
פי עסקנו "בבית" במכבסה, ומפני שאין הממשלת
מרשה לפתוח בנקים עם הנרלות, ע"כ כל בעל
אובלינציה של הבנק שלנו, יקבל במקום דיבורי-
דים כביסות של בנדים ולכנים במשך חדש אחד
— חנם אין כסף!

— זוהי אמרתי לו כתנא דמסייע ליה, קומד

בינציה של פיננסים ואגרוסטריה גם יחד...

— אנב, הוספתי לשאל, למת לא תפתח;

משרד למגרשים בת"א?

— חס ושלום — הוא עונה ברוגז כנעלב —

איננו סופקו לציטום! אין דרכנו דרך
הנלבקים לסחורי ב"פלעצלך"! לא סרסורים
ולא ספסרים אנו חלילה! אנו... באנק
לכביס ה ובגדינו תמיד נקיים...

ולפני צאתנו מבית הקפה פנה אלי, „מנהל
הבנק" ואמר:

— עיקר שכחתי! את מחיר המודעה בעד
תון טרם שלמתי...

— מדוע?

נחן ולחש לי:

— פשוט, מפני שיש לי שם במערכת ידיד
אחד, שהבטחתי לו משרה בעסק שלי...

והרהרתי בלבי:

לפני עשר שנים בנו בית בת"א בכה,
ועכשיו עם העליה של ה"המעמד הבינוני" מסדרים
בת"א בנק של כסף אלפים לא"י, בעשרים